МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РСО-АЛАНИЯ

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
средняя общеобразовательная школа № 3 г. Алагир

«УТВЕРЖДЕНА»
в составе содержательного раздела
ООП НОО
Приказ № 104-ОД от 31.08.2024г.
Директор школы____________(Бугулова Л.А.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по учебному предмету «Литературное чтение на родном (осетинском) языке»

начальное общее образование

4 класс

Ахуырадон программæ ирон литературон кæсынадæй 4 къласæн арæзт ææрцыд Туаты Ларисæйы ахуыргæнæн чиныгмæ гæсгæ.

Æмбарынгæнæн фыстæг

Ирæттæ сæрæвзæрдæй фæстæмæ аудынц сæ мадæлон æвзагыл, уымæн æмæ æмбарынц: цалынмæ æвзаг цæра, уæдмæ фидар уыдзæн национ культурæ, национ хиæмбарынад.

Ног (дыккагфæлтæры) стандарты домæнтæ сты, цæмæй Уæрæсейы цæрæг алы адæмæн дæр йе ʹвзаджы кад се ʹхсæн бæрзонддæр ист æрцæуа, цæхгæр фæхуыздæр уа йæ ахуыркæныны хъуыддаг. Уыцы хæстæ та æххæст кæны райдайæн скъола.

Райдайæн скъолайы бындурæвæрд æрцæуы сывæллæтты алывæрсыгрæзтæн.

Уымæ гæсгæ ирон æвзаг ахуыркæныны хъуыддаг арæзт у ахæм нысан æмæ хæстæ сæххæст кæнынмæ:

- хъуамæ сывæллæттæ сæ кæрæдзимæ иронау дзурын сахуыруой. Уый тыххæй та хъæуы фидар фæлтæрддзинад кæсын, фыссын æмæ хъуыды кæнынæй;

- иумæйаг ахуырадонзонындзинæдтæ бæрзонддæр кæнын; ныхасы рæзтыл кусын; фылдæр базонынмæ æмæ интеллект уæрæхдæр кæнынмæ тырнын;

- мадæлон æвзаджы фæрцы сывæллоны алывæрсыгæй хъомыл кæнын;

- хъæзты хуызы сывæллæтты эмоционалон уавæр рæзын кæнын;

- зонындзинæдтæ фылдæр кæнынмæ тырнындзинад рæзын кæнын.

Куыд зонæм, афтæмæй æппæтæй хуыздæр фадат уыцы нысантæ сæххæст кæнынæн ис кæсыны урокты.

Кæсыны урокты хъæздыгдæр æмæ рæсугъддæр кæнынц са миддуне, ахъаз сын сты сæ эстетикон рæзтæн, æвзæрын сæм кæнынц алыхуызон бæллицаг æнкъарæнтæ. Ахуыр сæ кæнынц Райгуырæн бæстæ уарзын, æрдзы рæсугъддзинад æмбарын, хистæрæн, ныййарæгæн кад кæнын, фæллой уарзын æмæ а.д. Иу дзырдæй сæ алывæрсыгæй хъомыл кæнынц. Хъомыл кæнын та, В.Г. Белинскийы загъдау, цытджын хъуыддаг у, адæймаджы хъысмæт уымæй аразгæ у.

Литературон кæсынад сабитæнæ нкъарын кæны нывæфтыд ныхасы ад, йæ аивдзинад, амоны йын ныв æмæ фæлгонц уынын. Райдайæн кълæсты литературон кæсынадæн йæ сæйраг нысан у скъоладзауты раст æмæ æмбаргæ кæсынæл сахуыр кæнын.

Программæ домы, цæмæй скъоладзаутæ базоной тексты сæйрагдæр цы у, уый рахицæн кæнын, уацмысы мидис хи ныхæстæй радзурын, дзырдты нысаниуæг зонын, текстæн йæ аивадон æууæлтæ рахатын, сахуыр уой хъуыды кæнын, рæза сæ аивадон æнкъарынад, цымыдис æмæ разæнгард кæной чиныг кæсынмæ.

Программæйы домæнтæ куыд æмбæрст æрцыдысты, æмæ цы фæстиуджытæ хъуамæ раттой, уый номхыгъд.

1-аг хай «Ныхасы æмæ кæсыны архайды хуызтæ»:

Рауагъдон сахуыр уыдзæн:

- чиныджы ахадындзинад æмбарын, йæ дарддæры царды йын цы пайда уыдзæн, уый зонын;

- алы хуызы тексты мидис æмбарын, архайджыты æмæ тексты сæйраг хъуыды иртасын, уацмысы мидисмæ гæсгæ фæрстытæн дзуапп дæттын, бакаст уацмыс кæнæ аивадон текстмæ фæрстытæ дæттын;

- авторы текст кæнæ лæвæрд темæ йæ монологон ныхас аразын;

- диалогон ныхасы архайын, этикеты нормæтæ хынцгæйæ;

- дзырдимæ кусын (комкоммæ æмæ ахæсгæ нысаниуæг иртасын, дзырды бирæ нысаниуæгад);

- хъæрæй æмæ хинымæр æмбаргæ каст кæнын;

- геройы удварны хорздзинæдтæй хайджын уæвын;

- алыхуызы тексттæн хуымæтæг хуызы анализ кæнын;

- бакаст уацмысы мидис хи ныхæстæй дзурын;

- коллективон æгъдауæй бакаст уацмысæн анализ кæнын, хи цæстæнгас дзы фидар кæнын;

- лæвæрд фæткмæ гæсгæ литературон уацмысæн цыбыр аннотации аразын (автор, чиныджы ном, темæ, рекомендацитæй кæсынмæ).

2- аг хай «Сфæлдыстадон архайд»

Рауагъдон сахуыр уыдзæн:

-литературон уацмыс рольтæм гæсгæ кæсын;

- деформацигонд текстимæ кусын;

- аивадон уацмысы бындурыл кæнæ нывмæ гæсгæ текст саразын;

- уацмысы мидисмæ диафильм кæнæ иллюстрацитæ аразын;

- къордты кусын, уацмыстæм сценаритæ, проекттæ аразын

3-аг хай «Литературон пропедевтика»

Рауагъдон сахуыр уыдзæн:

- алыхуызы текстæн элементарон анализ кæнын, кæрæдзиимæ сæ барын æмæ ныхмæ æвæрын;

- прозаикон æмæ поэтикон текст кæрæдзийæ иртасын»

- фольклоры алыхуызты хицæндзинæдтæ иртасын»

Къæлиндарон-тематикон пълан

№	**Темæ**	Афон
1	Царукъаты В. "Чиныг".	
2	Дзасохты М."Амондджын бон"	
3	Фаллойы зараг. Хацырты Сергей.	
4	ЧеджемтыГеор "СауцъиуамаАхсыргур	
5	Айларты Измаил "Уарзфаллой".	
6	Хуыгаты Лена "Авджысастыта"	
7	ЧеджемтыАхсар "Цъырцъыраг".	
8	ДзестыКуыдзаг "Тегайыбалас"	
9	Плиты Харитон "Найынма".	
10	ДзасохтыМузафер. "Хъаддагбабызылаппын	
11-12	Ситохаты С. "Зилга мал»	
13	ХаджетыТаймураз "Сардыгонизар".	
14	СитохатыСаламджери "Сагуыттылаппын»	
15	Коцойты Арсен "Куысыфтагамадурын	
16-17	БадоатыХъ."Жорка	
18	"Авдадзыхос" въетнамаг аргъау.	
19	ХозитыМелитон "Иукъусы.	
20	Дзесты К. "Макъуылтафервазынкодта".	
21-22	Г.Х.Андерсен "Дыргъдонгасамауаздатта	
23	БудайтыМилуся "Дидинджыта".	
24	Кочысаты М. "Фаззаджынывтай".	
25	Айларты Чермен "Баркадхон".	

26	Царукъаты Алыксандр. «Баркадджын фаззаг.»	
27	Хетагкаты Къоста "Магуырызарда".	
28	Гадиаты Секъа "Уаййаг сываллатта".	
29	Айларты Чермен "Задалески Нана"	
30	Лев Толстой "Магуыр адам".	
31-32	,К.Ушинский "Куырм бах".	
33	ЧеджемтыГеор "Уайыджыцассыгта".	
34	ХетагкатыКъоста "Зымаг".	
35	Ногбон алы бастаты.	
36	Царукъаты А. «Фыццаг мит».	
37	Хамыцаты Алыбег «Ног аз».	
38	Плиты Грис. «Саби»	
39	Къадзаты С. «Чысыл лавар».	
40	«Плиты Иссайы зараг».	

41-42	Ю. Яковлев «Дзулы дидинаг».	
43	Джыккайты Ш. «Фарны артдзаст у ма баста».	
44	Аларты Ч. «Фыдалты уазаг».	
45	Боситы Ирбег. «Амбарга куыдз».	
46	«Уалдзаег» .КочысатыМухарбег	
47	Соттиты Римма «Малусаг ама Барз».	
48	Чеджемты Г. «Агас цауай, дзывылдар».	
49-51	Резерв.	